

NR 99/2014

STOSUNEK DO RZĄDU

PO WYBUCHU AFERY TAŚMOWEJ

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 14 stycznia 2014 roku

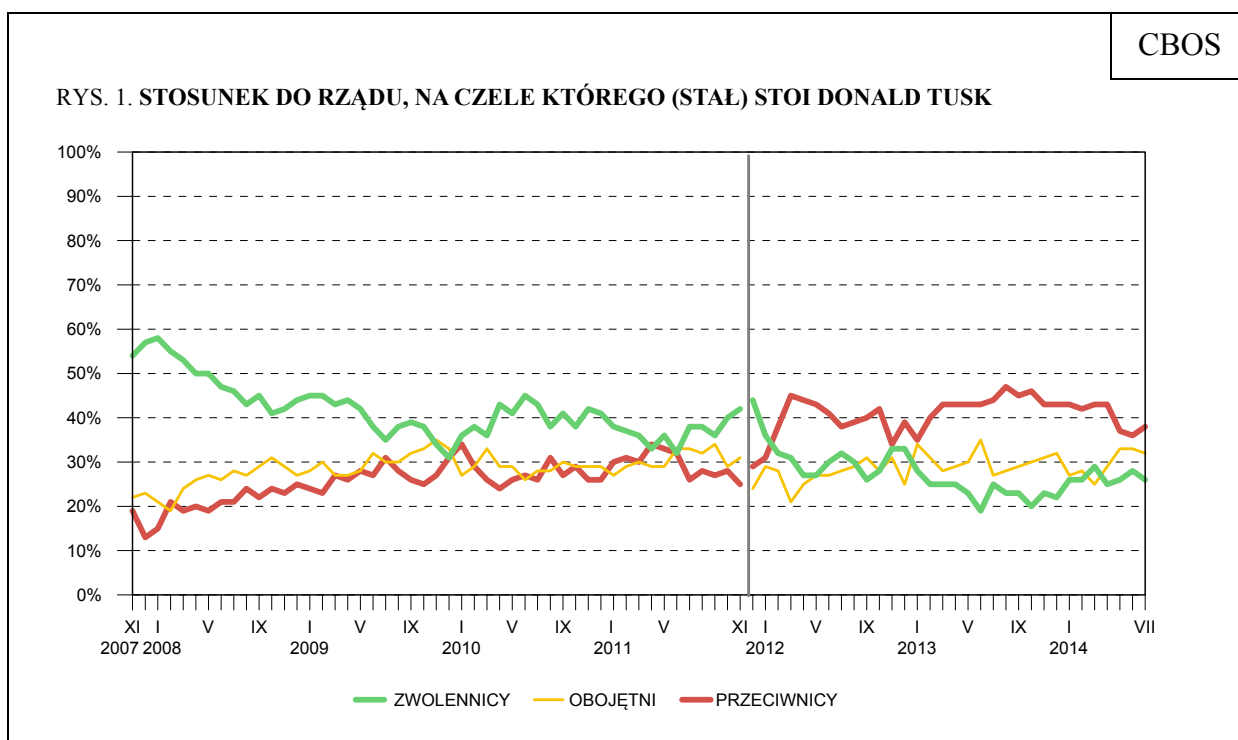

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Po czerwcowej poprawie notowań rządu, w lipcu oceny Rady Ministrów wróciły do poziomu sprzed dwóch miesięcy. Entuzjazmu badanych nie budzi obecnie ani sam gabinet, ani realizowana przez niego polityka. Większość Polaków nie jest też zadowolona z tego, że na czele rządu stoi Donald Tusk¹.

POPARCIE DLA RZĄDU

Od czerwca nieco ubyło zwolenników obecnego gabinetu (o 2 punkty, do 26%). W dalszym ciągu największą grupę badanych stanowią przeciwnicy rządu (38%, wzrost o 2 punkty), a jedna trzecia (32%) ma do niego stosunek obojętny.

Do listopada 2011 roku wskazania dotyczyły poprzedniego rządu Donalda Tuska, a od grudnia 2011 – nowego rządu Donalda Tuska. Pominęto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (290) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganymi komputerowo (CAPI) w dniach 3–9 lipca 2014 roku na liczącej 943 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 1

Stosunek do rządu	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
	2013						2014						
	w procentach												
Zwolennicy	25	23	23	20	23	22	26	26	29	25	26	28	26
Przeciwnicy	44	47	45	46	43	43	43	42	43	43	37	36	38
Obojętni	27	28	29	30	31	32	27	28	25	29	33	33	32
Trudno powiedzieć	4	2	3	4	3	3	4	4	3	3	4	3	4

Dobrym ocenom gabinetu Donalda Tuska sprzyja średni wiek (od 45 do 64 lat), zamieszkiwanie w większej miejscowości, lepsze wykształcenie i korzystniejsza sytuacja materialna. Pozytywny stosunek do ekipy rządzącej częściej deklarują też osoby mniej angażujące się religijnie oraz respondenci o lewicowych i centrowych poglądach politycznych (odpowiednio: 34% i 32%). W grupach zawodowych opinie przychylne Radzie Ministrów relatywnie najczęściej wyrażają badani prowadzący własną działalność poza rolnictwem (36%), wysoko wykwalifikowani specjaliści (33%) oraz pracownicy średniego szczebla i technicy (33%), a spośród osób biernych zawodowo renciści (36%) – zob. tabele aneksowe.

Zwolennicy rządu stanowią cztery piąte elektoratu PO (82%). Akceptację gabinetu Donalda Tuska deklaruje dwie piąte potencjalnych wyborców SLD (38%) oraz tylko 8% sympatyków PiS. Najczęściej negatywny lub obojętny stosunek do ekipy rządzącej mają respondenci o niesprecyzowanych preferencjach partyjnych, osoby niepewne swojego udziału w ewentualnych wyborach oraz ankietowani bierni politycznie.

Tabela 2

Potencjalne elektoraty*	Stosunek do rządu			
	zwolennicy	przeciwnicy	obojętni	Trudno powiedzieć
	w procentach			
PO	82	2	15	1
PiS	8	71	19	2
SLD**	38	42	18	2
Niezdecydowani, na kogo głosować	29	30	39	2
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	19	40	37	4
Niezamierzający brać udziału w wyborach	10	37	47	6

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

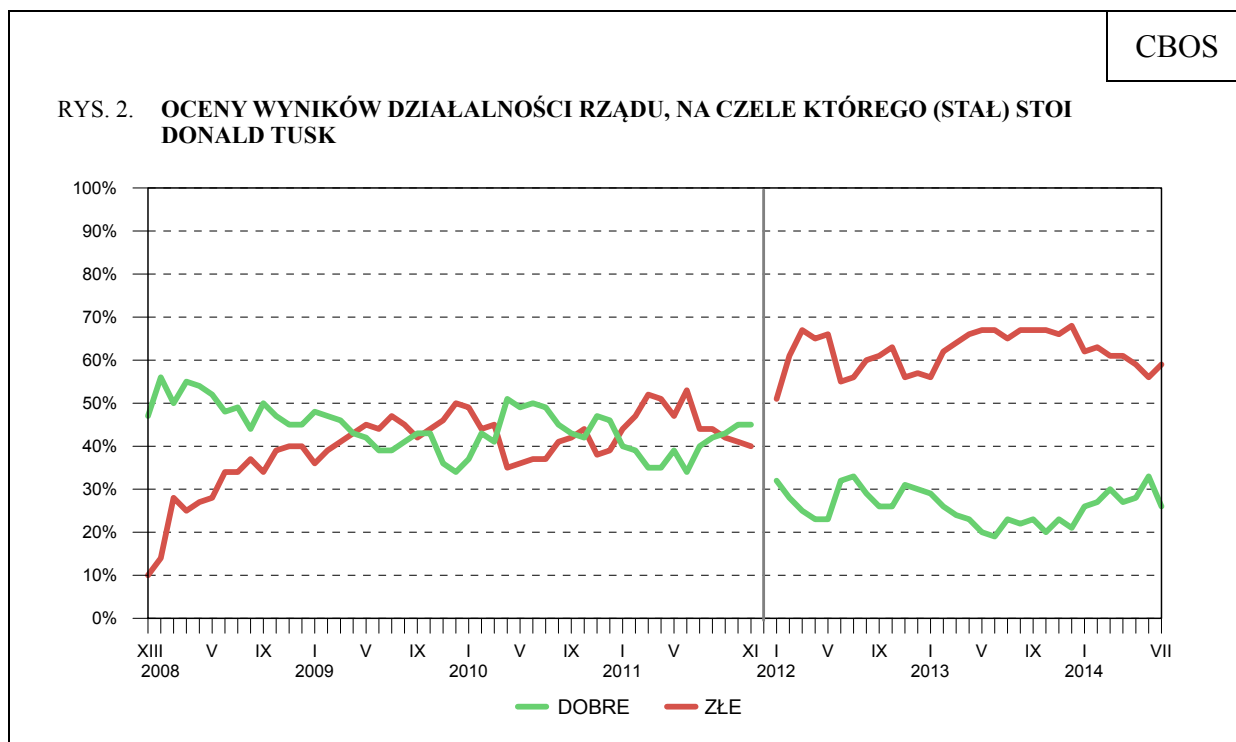
** Dane dotyczące tej partii należy traktować ostrożnie ze względu na niewielką liczbę jej zwolenników w badanej próbie

OCENY WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI RZĄDU

W ciągu miesiąca zmalał odsetek badanych dobrze oceniających działalność rządu (z 33% do 26%), jednocześnie przybyło osób, które postrzegają ją negatywnie (o 3 punkty, do 59%) lub nie potrafią ocenić wyników pracy ministrów (o 4 punkty, do 15%).

Tabela 3

Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Donalda Tuska od czasu ponownego objęcia przezeń władzy?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	
	2013						2014							
	w procentach													
Dobrze	23	22	23	20	23	21	26	27	30	27	28	33	26	
Źle	65	67	67	67	66	68	62	63	61	61	59	56	59	
Trudno powiedzieć	12	11	10	13	11	11	12	10	9	12	13	11	15	

Do listopada 2011 roku wskazania dotyczyły poprzedniego rządu Donalda Tuska, a od stycznia 2012 – nowego rządu Donalda Tuska. Pominęto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Negatywne oceny działalności Rady Ministrów przeważają we wszystkich grupach społeczno-demograficznych. Zadowolenie z wyników pracy rządu częściej niż inni deklarują badani mający od 55 do 64 lat (33%), osoby z wyższym wykształceniem (33%), dobrze sytuowane (33%), respondenci prowadzący własną działalność poza rolnictwem (38%), specjaliści wyższego szczebla (35%) oraz renciści (33%) – zob. tabele aneksowe.

Rozczarowanie pracą ministrów dominuje w elektoratach PiS (80%) i SLD (65%), a także wśród respondentów niezdecydowanych, na kogo głosować (59%), niepewnych swojego udziału w ewentualnych wyborach (61%) i odrzucających możliwość pójścia na głosowanie (69%). Zazwyczaj dobrze oceniają ją natomiast osoby sympatyzujące z PO (82%).

Tabela 4

Potencjalne elektoraty	Oceny wyników działalności rządu		
	dobrze	złe	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	82	10	8
PiS	5	80	15
SLD**	33	65	2
Niezdecydowani, na kogo głosować	23	59	18
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	19	61	20
Niezamierzający brać udziału w wyborach	13	69	18

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

** Dane dotyczące tej partii należy traktować ostrożnie ze względu na niewielką liczbę jej zwolenników w badanej próbie

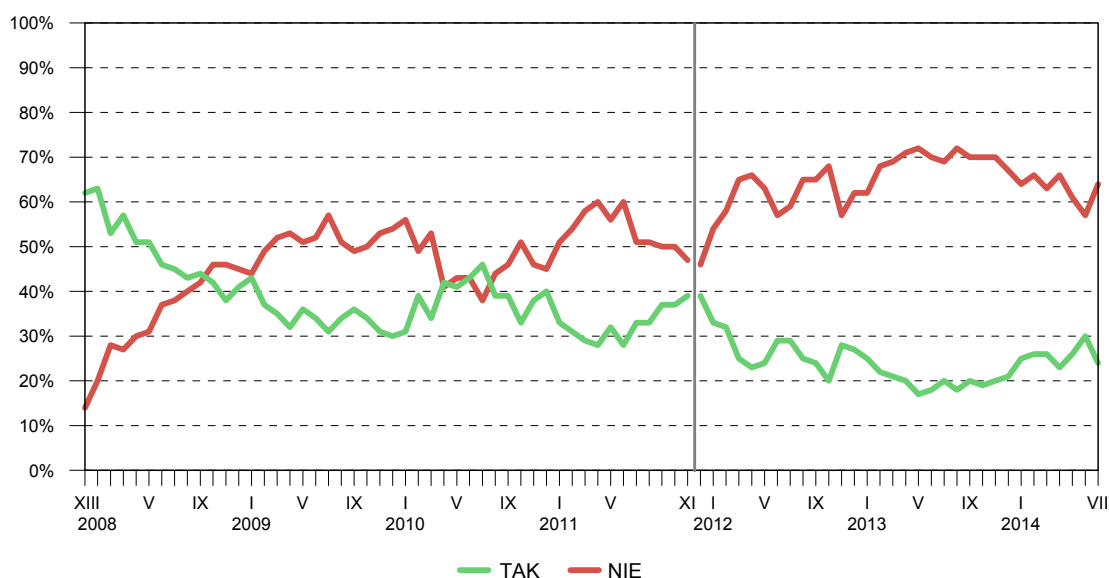
OCENY POLITYKI GOSPODARCZEJ RZĄDU

Od czerwca pogorszyły się też opinie o polityce gospodarczej rządu. Zwiększyła się grupa respondentów twierdzących, iż działalność gabinetu Donalda Tuska nie daje nadziei na poprawę stanu polskiej gospodarki (z 57% do 64%), zarazem zmalał odsetek tych, którzy są przeciwnego zdania (o 6 punktów, do 24%).

Tabela 5

Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szanse poprawy sytuacji gospodarczej ?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	
	2013						2014							
	w procentach													
Tak	20	18	20	19	20	21	25	26	26	23	26	30	24	
Nie	69	72	70	70	70	67	64	66	63	66	61	57	64	
Trudno powiedzieć	11	10	10	11	10	12	11	8	11	11	13	13	12	

RYS. 3. CZY, PANA(I) ZDANIEM, POLITYKA OBECNEGO RZĄDU STWARZA SZANSE POPRAWY SYTUACJI GOSPODARCZEJ?

Do listopada 2011 roku wskazania dotyczyły poprzedniego rządu Donalda Tuska, a od grudnia 2011 – nowego rządu Donalda Tuska. Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

O skuteczności polityki gospodarczej gabinetu Donalda Tuska częściej przekonani są ankietowani znajdujący się w dobrej sytuacji materialnej (31%), badani mający od 45 do 54 lat (30%) i osoby z wyższym wykształceniem (31%). Zadowolenie w tym względzie wyraża dwie piąte rolników (37%) oraz jedna trzecia wysoko wykwalifikowanych specjalistów (33%) i prywatnych przedsiębiorców (32%) – zob. tabele aneksowe.

Politykę rządu w sferze gospodarki pozytywnie ocenia trzy czwarte zwolenników PO (74%). Natomiast większość sympatyków PiS (85%) i SLD (60%), badanych o niesprecyzowanych preferencjach partyjnych (59%), osób niepewnych udziału w ewentualnych wyborach (65%) oraz biernych politycznie (76%) uważa, iż działania rządu nie stwarzają szans na poprawę sytuacji gospodarczej w kraju.

Tabela 6

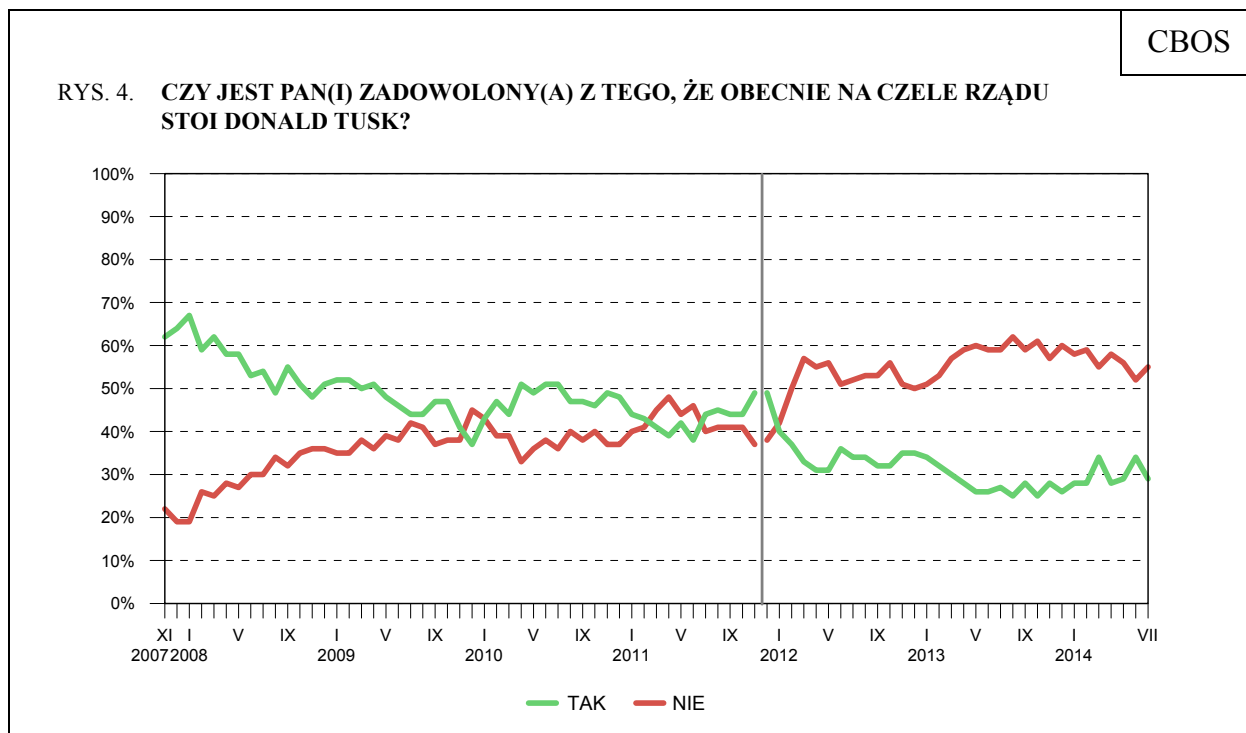
Potencjalne elektoraty*	Oceny polityki gospodarczej rządu		
	dobrze	złe	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	74	18	8
PiS	8	85	7
SLD**	21	60	19
Niezdecydowani, na kogo głosować	21	59	20
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	24	65	11
Niezamierzający brać udziału w wyborach	9	76	15

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

** Dane dotyczące tej partii należy traktować ostrożnie ze względu na niewielką liczbę jej zwolenników w badanej próbie

ZADOWOLENIE Z PREMIERA

W lipcu pogorszył się także społeczny odbiór premiera. Zadowolenie z tego, że na czele Rady Ministrów stoi Donald Tusk, deklaruje obecnie mniej niż jedna trzecia ankietowanych (29%, od czerwca spadek o 5 punktów), a ponad połowa (55%, wzrost o 3 punkty) wyraża niezadowolenie.

Do listopada 2011 roku wskazania dotyczyły poprzedniego rządu Donalda Tuska, a od grudnia 2011 – nowego rządu Donalda Tuska. Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Tabela 7

Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Donald Tusk?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	
	2013						2014							
	w procentach													
Tak	27	25	28	25	28	26	28	28	34	28	29	34	29	
Nie	59	62	59	61	57	60	58	59	55	58	56	52	55	
Trudno powiedzieć	14	13	13	14	15	14	14	13	11	14	15	14	16	

Akceptacji premiera Donalda Tuska sprzyja starszy wiek (szczególnie od 55 do 64 lat – 36%), zamieszkiwanie w większym mieście, wyższe wykształcenie (36%), dobra sytuacja materialna (36%) oraz lewicowa i centrowa orientacja polityczna (po 35%). Prezesowi Rady Ministrów bardziej przychylni są badani pracujący na własny rachunek poza rolnictwem (41%), specjaliści z wyższym wykształceniem (38%), średni personel i technicy (35%) oraz rolnicy (34%), a spośród osób biernych zawodowo renciści (36%) – zob. tabele aneksowe.

Zadowolenie z szefa rządu jest niemal powszechne wśród zwolenników PO (86%), wyraża je też prawie połowa potencjalnych wyborców SLD (46%). Dezaprobatą premiera dominuje w grupie osób sympatyzujących z PiS (85%), badanych o niewykrystalizowanych preferencjach partyjnych (49%), niepewnych udziału w hipotetycznych wyborach (59%) i niezamierzających głosować (61%).

Tabela 8

Potencjalne elektoraty*	Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Donald Tusk?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	86	8	6
PiS	10	85	5
SLD**	46	40	14
Niezdecydowani, na kogo głosować	23	49	28
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	22	59	19
Niezamierzający brać udziału w wyborach	17	61	22

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

** Dane dotyczące tej partii należy traktować ostrożnie ze względu na niewielką liczbę jej zwolenników w badanej próbie

Fragmety stenogramów rozmów opublikowanych w tygodniku „Wprost” rzuciły złe światło na polskie elity rządzące. Afera taśmowa odbiła się w mediach – zarówno krajowych, jak i zagranicznych – szerokim echem, wywołując negatywne reakcje.

Wyniki lipcowego sondażu zrealizowanego po ujawnieniu nagrań nie wykazały jednak drastycznego pogorszenia wizerunku urzędującego gabinetu – równie niskie oceny notujemy od wielu miesięcy. Obecnie tylko jedna czwarta Polaków deklaruje, że identyfikuje się z rządem i jego polityką, a nieznacznie więcej osób jest zadowolonych z tego, iż Radzie Ministrów przewodzi Donald Tusk.

Opracowała
Natalia HIPSZ

A N E K S

Tabela 1

		Jak określił(a)by Pan(i) swój stosunek do rządu Donalda Tuska? Czy jest Pan(i) jego:				Liczba osób
		zwolennikiem	przeciwnikiem	czy też Pana(i) stosunek do obecnego rządu jest obojętny	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		26	38	32	4	938
Płeć	Mężczyźni	30	39	28	2	453
	Kobiety	21	37	36	5	485
Wiek	18–24 lata	18	41	38	3	106
	25–34	21	44	32	3	187
	35–44	21	42	34	3	162
	45–54	30	35	32	3	144
	55–64	37	30	30	3	167
	65 lat i więcej	25	37	31	6	172
Miejsce zamieszkania	Wieś	24	38	35	4	372
	Miasto do 19 999	25	38	34	3	147
	20 000 – 99 999	27	38	30	5	173
	100 000 – 499 999	29	40	28	3	154
	500 000 i więcej mieszk.	27	39	32	1	92
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	21	32	42	5	195
	Zasadnicze zawodowe	20	41	35	4	230
	Średnie	27	42	27	3	288
	Wyższe	33	36	28	2	224
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	33	38	27	1	105
	Średni personel, technicy	33	42	25		30
	Pracownicy adm.-biurowi	23	34	36	6	58
	Pracownicy usług	19	49	32		43
	Robotnicy wykwalifikowani	16	45	36	2	101
	Robotnicy niewykwalifik.	21	38	40	2	45
	Rolnicy	30	33	33	4	52
	Pracujący na własny rach.	36	30	32	2	40
	Bezrobotni	10	47	40	2	52
	Emeryci	30	37	29	4	212
	Renciści	36	38	19	7	60
	Uczniowie i studenci	18	38	39	6	73
Gospodynie domowe i inni	23	31	39	7	67	
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	27	44	29		108
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	24	36	36	4	77
	sekt. pryw. poza rolnict.	26	38	34	2	236
	prywatnym gosp. rolnym	30	35	32	3	56
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	14	47	35	4	85
	501–750	18	39	41	2	101
	751–1000	23	38	38	2	116
	1001–1500	32	38	24	5	165
	Powyżej 1500 zł	39	38	22	1	202
Ocena własnych war. mater.	Złe	14	53	27	5	86
	Średnie	19	43	35	3	385
	Dobre	33	32	31	4	466
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	19	50	28	2	56
	Raz w tygodniu	23	38	35	4	434
	1–2 razy w miesiącu	29	31	37	3	140
	Kilka razy w roku	28	40	30	2	200
	W ogóle nie uczestniczy	30	40	24	5	109
Poglądy polityczne	Lewica	34	35	29	2	137
	Centrum	32	32	32	3	330
	Prawica	26	52	21	1	238
	Trudno powiedzieć	12	35	46	8	232

Tabela 2

		Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Donalda Tuska od czasu ponownego objęcia przezeń władzy?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		26	59	15	939
Płeć	Mężczyźni	29	62	9	452
	Kobiety	23	57	20	487
Wiek	18–24 lata	21	65	14	106
	25–34	22	62	15	187
	35–44	27	60	14	162
	45–54	24	61	15	145
	55–64	33	55	12	167
	65 lat i więcej	26	56	17	172
Miejsce zamieszkania	Wieś	26	58	16	373
	Miasto do 19 999	23	62	15	148
	20 000 – 99 999	27	61	12	173
	100 000 – 499 999	28	57	14	153
	500 000 i więcej mieszk.	24	61	15	92
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	23	59	18	198
	Zasadnicze zawodowe	21	63	15	229
	Średnie	26	61	13	289
	Wyższe	33	54	13	224
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	35	54	11	105
	Średni personel, technicy	20	64	16	30
	Pracownicy adm.-biurowi	18	69	13	58
	Pracownicy usług	24	65	11	43
	Robotnicy wykwalifikowani	19	72	9	100
	Robotnicy niewykwalifik.	21	52	27	46
	Rolnicy	33	57	10	52
	Pracujący na własny rach.	38	49	13	40
	Bezrobotni	13	80	7	52
	Emeryci	29	54	17	211
	Renciści	33	54	12	61
	Uczniowie i studenci	24	58	17	73
	Gospodynie domowe i inni	18	56	26	68
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	26	62	12	110
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	32	59	8	77
	sekt. pryw. poza rolnict.	24	61	15	235
	prywatnym gosp. rolnym	33	58	10	56
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	12	67	20	86
	501–750	24	64	13	101
	751–1000	27	59	14	116
	1001–1500	29	58	12	165
	Powyżej 1500 zł	34	57	9	201
Ocena własnych war. mater.	Źle	17	64	19	86
	Średnie	19	66	16	388
	Dobre	33	54	13	465
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	18	67	15	56
	Raz w tygodniu	24	60	16	436
	1–2 razy w miesiącu	34	51	16	140
	Kilka razy w roku	26	60	14	199
	W ogóle nie uczestniczy	28	64	9	109
Poglądy polityczne	Lewica	31	63	6	137
	Centrum	31	56	14	330
	Prawica	26	66	8	238
	Trudno powiedzieć	16	56	28	233

Tabela 3

		Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szansę poprawy sytuacji gospodarczej?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		24	64	12	941
Płeć	Mężczyźni	28	63	9	454
	Kobiety	21	64	15	487
Wiek	18–24 lata	24	62	15	106
	25–34	23	67	10	187
	35–44	24	66	10	163
	45–54	30	64	7	146
	55–64	24	64	12	167
	65 lat i więcej	21	59	20	173
Miejsce zamieszkania	Wieś	23	63	14	373
	Miasto do 19 999	25	64	11	148
	20 000 – 99 999	24	64	11	174
	100 000 – 499 999	27	62	11	154
	500 000 i więcej mieszk.	22	65	13	92
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	21	61	18	198
	Zasadnicze zawodowe	20	71	9	230
	Średnie	25	64	11	289
	Wyższe	31	57	12	224
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	33	57	10	105
	Średni personel, technicy	25	59	16	30
	Pracownicy adm.-biurowi	16	74	10	58
	Pracownicy usług	18	77	5	43
	Robotnicy wykwalifikowani	18	74	7	101
	Robotnicy niewykwalifik.	20	67	12	46
	Rolnicy	37	58	5	52
	Pracujący na własny rach.	32	55	13	41
	Bezrobotni	20	76	3	52
	Emeryci	22	60	18	212
	Renciści	31	54	15	61
	Uczniowie i studenci	24	58	19	73
	Gospodynie domowe i inni	24	64	13	68
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	21	69	11	110
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	26	62	11	77
	sekt. pryw. poza rolnict.	25	67	9	236
	prywatnym gosp. rolnym	38	56	6	56
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	18	77	6	86
	501–750	19	74	7	101
	751–1000	23	64	13	116
	1001–1500	25	63	11	165
	Powyżej 1500 zł	31	58	12	202
Ocena własnych war. mater.	Złe	16	69	15	86
	Średnie	18	71	11	388
	Dobre	31	56	13	467
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	17	72	11	56
	Raz w tygodniu	20	67	13	436
	1–2 razy w miesiącu	33	55	12	140
	Kilka razy w roku	24	63	13	201
	W ogóle nie uczestniczy	33	56	10	109
Poglądy polityczne	Lewica	30	61	9	137
	Centrum	28	62	10	330
	Prawica	26	68	6	238
	Trudno powiedzieć	14	62	23	236

Tabela 4

		Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że obecnie na czele rządu stoi Donald Tusk?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		29	55	16	940
Płeć	Mężczyźni	32	56	13	452
	Kobiety	27	54	20	487
Wiek	18–24 lata	23	60	17	106
	25–34	25	57	18	187
	35–44	28	55	16	163
	45–54	32	56	12	145
	55–64	36	50	14	167
	65 lat i więcej	28	52	20	172
Miejsce zamieszkania	Wieś	26	57	17	373
	Miasto do 19 999	27	56	17	148
	20 000 – 99 999	31	54	15	173
	100 000 – 499 999	31	53	16	154
	500 000 i więcej mieszk.	36	47	17	92
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	28	54	19	198
	Zasadnicze zawodowe	23	62	15	230
	Średnie	29	55	15	288
	Wyższe	36	48	16	224
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	38	45	17	105
	Średni personel, technicy	35	52	13	30
	Pracownicy adm.-biurowi	21	61	18	58
	Pracownicy usług	24	60	17	43
	Robotnicy wykwalifikowani	19	64	17	101
	Robotnicy niewykwalifik.	27	55	18	46
	Rolnicy	34	56	10	52
	Pracujący na własny rach.	41	39	20	40
	Bezrobotni	17	78	5	52
	Emeryci	32	52	16	212
	Renciści	36	48	16	61
	Uczniowie i studenci	26	55	19	73
	Gospodynie domowe i inni	24	54	22	68
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	29	55	16
spółce właścicieli prywatnych i państwa		31	51	19	77
sekt. pryw. poza rolnict.		28	53	18	235
prywatnym gosp. rolnym		33	59	8	56
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	14	70	17	86
	501–750	25	62	13	101
	751–1000	28	56	16	116
	1001–1500	33	54	13	164
	Powyżej 1500 zł	39	47	14	202
Ocena własnych war. mater.	Złe	21	63	15	86
	Średnie	22	60	17	388
	Dobre	36	48	15	466
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	14	59	27	56
	Raz w tygodniu	28	57	15	434
	1–2 razy w miesiącu	36	47	17	140
	Kilka razy w roku	28	56	16	201
	W ogóle nie uczestniczy	34	51	15	109
Poglądy polityczne	Lewica	35	52	13	137
	Centrum	35	49	16	330
	Prawica	28	64	8	238
	Trudno powiedzieć	18	55	27	235